

I Van pedagogische visie naar ruimte

BRON: Expertisecentrum Kinderopvang, 2025

Mogelijk gemaakt met een projectsubsidie van Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Informatie verzamelen over de pedagogische visie/beleid voor het maken van veranderplannen voor de ruimte.

VOOR WIE

Pedagogisch coaches

DOEL

Visie/beleid als basis voor het maken van veranderplannen. Wat ligt daarover al vast, wat moet nog uitgewerkt/concreter gemaakt worden?

WAT

Inventariseren hoe binnen jouw organisatie de pedagogische visie van invloed is op de ruimte, inrichting en materialen.

WERKWIJZE

Een checklist om zicht te krijgen op de visie van jouw organisatie en wat dat betekent voor de ruimtelijke omgeving.

GOED OM TE WETEN

In jullie pedagogische visie of beleidsplan staan misschien uitgangspunten voor de inrichting van ruimtes. Misschien is er een uitgewerkte visie op welke (spel)materialen er gebruikt moeten worden (denk bijvoorbeeld aan Pikler). Het is soms best lastig om algemene uitgangspunten in een pedagogische visie, zoals 'het bevorderen van de autonomie van kinderen' om te zetten naar praktische ideeën over de inrichting van de ruimten.

→ Stap 1

Lees de pedagogische visie en het pedagogisch beleid van je organisatie door. Maak vervolgens een nieuw document waarin je, in steekwoorden, alle elementen zet die volgens jou te maken hebben met de inrichting van de ruimte en / of de spelmaterialen. Soms kan dat heel concreet zijn zoals 'in de peutergroepen gebruiken we lage tafels', soms is dat een meer algemeen uitgangspunt, bijvoorbeeld 'wij bieden een rijke, speelklare omgeving'. Probeer zo'n algemeen uitgangspunt praktisch te vertalen naar wat dat betekent voor de ruimte. Dit kan in een teamoverleg (zie hieronder punt 2), maar je kunt ook alvast zelf voorwerk verrichten. Je eigen voorstellen kan je dan in het teamoverleg bespreken.

Bijvoorbeeld:

'wij bieden een rijke, speelklare omgeving' betekent voor de ruimte:

- Er zijn gevarieerde spelmaterialen, passend bij de leeftijdsgroep
- De materialen zijn speelklaar, dus staan in het zicht en onder handbereik van de kinderen
- Er zijn meerdere speelplekken waaruit kinderen kunnen kiezen

Je kunt hierbij de 'Kijkwijzer' en de Pedagogische Kennisbasis gebruiken als hulpmiddelen om de pedagogische visie praktisch te vertalen.

Als je ziet dat het pedagogisch beleid van je organisatie nog niet zo uitgewerkt is naar aandachtspunten voor de ruimte, inrichting en spelmaterialen, is het misschien goed om, voordat je met je team in gesprek gaat, een tussenstap in te lassen. Ga in gesprek met degene(n) die betrokken zijn bij de ontwikkeling van het pedagogisch beleid. Gezamenlijk kunnen jullie onderzoeken of, hoe, met wie en op welke punten het pedagogisch beleid kan worden uitgewerkt.

→ Stap 2

Het document dat je gemaakt hebt over pedagogische visie en inrichting (punt 1) kan gebruikt worden om met de pedagogisch professionals in gesprek te gaan over de relatie tussen pedagogische visie en de inrichting van de ruimte. Daarbij kan in een teamoverleg besproken worden:

- Voldoet de ruimte aan de concrete punten die in het pedagogisch beleid staan? Zo niet: wat zou er veranderd moeten worden?
- Hoe kunnen we de meer algemene uitgangspunten (bijvoorbeeld het bieden van een rijke leeromgeving) praktisch vertalen naar de ruimte?
- Wat betekent dat voor :
 - de indeling van de ruimte: zijn er nieuwe of andere plekken nodig, moeten er plekken verdwijnen of verplaatst worden?
 - de inrichting van de ruimte: is er ander meubilair (kasten, tafels, kleden etc.) nodig, moet meubilair verplaatst of verwijderd worden?
 - de spelmaterialen: is er ander spelmateriaal nodig, past het spelmateriaal bij de ontwikkelingsbehoefte van de kinderen, is er spelmateriaal dat overbodig is?